

Debreceni Ítéltábla

Pkf.II.20.117/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd, cím) által képviselt 'kérelmező neve' (cím) kérelmező által – a 'elnök neve' elnök által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 8.Pk.21.553/2025/9. számú végzése ellen a kérelmező által 11. és a kérelmezett által 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára – legkésőbb ezen végzés meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül 44 688 (negyvennégyezer-hatszáznyolcvannyolc) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy 7 230 (hétezer-kétszázharminc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A kérelmező jogelődje, 'felperes neve' mint a per egyik felperese, valamint 'alperes neve' alperes között kártérítés megfizetése tárgyában a 2005. július 18. napján érkezett fizetési meghagyás iránti kérelemmel, ellentmondás folytán perré alakult eljárás indult a Karcagi Járásbíróság (korábbi nevén: Karcagi Városi Bíróság) előtt P.20.430/2006. számon, amelyet egyesítettek a P.20.421/2006. számú perhez, és amely a későbbiekben P.20.105/2008., P.20.309/2010., majd P.20.235/2025. számon folytatódott.

[2] A járásbíróság a per tárgyalását felfüggesztette a Szolnoki Városi Bíróság előtt folyamatban volt B.2243/2001. számú büntetőeljárás jogerős befejezéséig, egyben kötelezte a peres feleket, hogy a büntetőeljárás jogerős befejezéséről a bíróságot értesítsék. A büntető ügyben 2007. november 22. napján hozták meg a jogerős határozatot. 2008. február 27. napján a per alperese jelentette be, hogy a büntetőeljárás jogerősen befejeződött és kérte az eljárás folytatását.

[3] A perben 2025. augusztus 27. napján – a 2022. december 12. napján kelt hagyatékátadó végzést követően – jelentette be a kérelmező, hogy a jogelődje 2022. augusztus 13. napján elhunyt, örökösei 1/2 - 1/2 arányban a kérelmező, valamint 'örökös neve'. A Karcagi Járásbíróság a 2025. augusztus 27. napján kelt és 2025. szeptember 23. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította a kérelmező jogutódlását.

[4] A per a járásbíróság előtt jelenleg is folyamatban van.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező kérelmében a polgári peres eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet a per 2005. június 1. napjától 2025. október 31. napjáig számított 7447 nap időtartama után 2 982 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni.

[6] A kérelmezett elleniratában a kérelem elutasítását kérte. Kérte – többek között – a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése alapján a per számított időtartamából levonni a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti 67 napot azzal, hogy a bíróság felhívása ellenére a kérelmező jogelődje a büntetőeljárás jogerős befejezését haladéktalanul nem jelentette be. Előadta, hogy a jogelőd 2022. augusztus 13. napján elhunyt, így a jogutód csak ezen időpontig jogosult az igény jogelőd címén való előterjesztésére azzal, hogy az összeg 1/2-ed része illeti meg. 2022. augusztus 13. és 2025. szeptember 23. napja között nem volt peres fél a kérelmező, így saját jogon csak a 2025. szeptember 23. és október 31. napja közötti 39 napos időtartamra terjesztheti elő a kérelmét. Arra is hivatkozott, hogy a hagyatékátadó végzés 2022. december 12. napján kelt, a jogutódlást a kérelmező azonban csak 2025. augusztus 27. napján jelentette be, ezért a hagyatékátadó végzés keltét követő 30 nap elteltét követően felmerült 960 nap indokolatlanul és szükségtelenül telt el a kérelmező érdekkörében felmerülő okból.

Az elsőfokú végzés

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 1 489 600 forint vagyoni elégtételt és 37 280 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg 44 736 forint eljárási illetéket a NAV illetékbevételei számlájára, valamint megállapította, hogy 44 736 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Nem találta indokoltnak levonni – más mellett – a per számított időtartamából a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti 67 napot. Kifejtette: megállapítható, hogy a büntetőeljárásban született határozat csak 2008. január 8-án emelkedett jogerőre. Az alapper alperese egyebekben nem volt köteles kérni a vele szemben indított per folytatását, ennek ellenére ezt megtette 2008. február 27-én. Az ítélet jogerőre emelkedése és a folytatás iránti kérelem előterjesztése között eltelt időtartam azonban nem olyan mértékű, amely az eljárás szükségtelen elhúzódásához vezetett volna, emellett a kérelmezőtől nem is volt elvárható, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő napon az eljárás folytatása iránti kérelmet előterjessze.

[9] Részben osztotta azonban a kérelmezettnek azt a hivatkozását, hogy a vagyoni elégtétel összegére kihatott az, hogy a kérelmező jogutódként jár el. A Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.149/2025/2., Pkf.II.20.289/2023/2., Pkf.II.20.149/2025/3. és Pkf.I.20.313/2025/2. számú végzéseinek felhívásával kifejtette: a kérelmezők észszerű időn belüli befejezéshez való joga személyükben csak akkortól érvényesülhetett, amíg félként a perben részt vehettek, azt megelőzően csak a jogelődjük perbeli részvétele okán lettek jogosultak vagyoni elégtételre. Az a jogkövetkezmény, hogy az eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kellett tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig részt vettek volna, nem eredményezheti azt, hogy több vagyoni elégtételre lennének jogosultak, mint amely jogelődjüket összesen megillette volna.

[10] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2025. július 19. napjától a perbeli jogutódlás megállapításáig, 2025. szeptember 23. napjáig eltelt 7372 napra járó 2 948 600 forintnak csupán a fele, azaz 1 474 400 forint jár a jogelőd jogán a kérelmezőnek, saját jogán pedig a 2025. szeptember 24. és 2025. október 31. közötti 38 napra további 15 200 forint, összesen 1 489 600 forint, melynek megfizetésére kötelezte a kérelmezettet, ezt meghaladóan utasította el a kérelmet.

[11] A kérelmező pernyertességének arányát 50%-ban határozta meg és a kérelmezettet kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ának (1) és (5) bekezdése alapján ebben az arányban a felszámított, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése szerint meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költsége megfizetésére. A Pp. 83. §-ának (3) bekezdése alapján a pervesztességéhez igazodóan kötelezte a kérelmezőt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott összegű illeték arányos részének viselésére, míg a további illetékről úgy rendelkezett, hogy a kérelmezett az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

A fellebbezések és a fellebbezésre tett észrevételek

[12] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben mind a kérelmező, mind a kérelmezett fellebbezést terjesztettek elő.

[13] A kérelmező a fellebbezésében kérte a végzés megváltoztatását és a kérelmezettet terhelő vagyoni elégtétel összegének 1 489 600 forinttal, összesen 2 948 600 forintra felemelését; a kérelmezett további 37 280 forint elsőfokú költségében marasztalását, valamint a másodfokú költsége megtérítését és az illeték fizetésében mellőzését.

[14] Arra hivatkozott: az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata szerint a jogutódokat a polgári bírósági eljárásnak a jogelőd által indított eljárás kezdő időpontjától az EJEB-eljárás kezdő időpontjáig terjedő időtartamra megilleti a kompenzáció. Amennyiben a kérelmező nemcsak jogutódi, hanem saját jogon is előterjesztett igényt, akár ugyanabban a hazai bírósági eljárásban érintett félként, úgy abban az esetben saját és a jogelődi jogutódlás jogán is megilleti a kártérítés. Az EJEB – hivatkozva a Pócza és társai vs. Magyarország ügyben hozott 13353/21. számú határozatára és felszámolás alá került Radius-Hungaricus Rt. ügyeiben meghozott határozatokra – a hazai bírósági eljárásokban megtörtént jogutódlás esetén minden-kor és minden örökösnek elismeri a teljes bírósági eljárási szakaszra a jogelőd jogán a jogosultságát a többi peres félnek megítélt kártérítési összeggel azonos mértékben, a jogutódok számától függetlenül. Amennyiben a jogutódlás okiratokkal igazolt bármilyen jogcímen, úgy a jogutódok a jogelőd jogán, az alapügy kezdő időpontjától, alanyi jogon jogosultak a tisztességes bírósági eljárás megsértése miatti alapjogsérelemből következően érdemi jogvédelmet és méltányos elégtételt kérni. A hazai jogi szabályozás is összhangban áll ezzel a gyakorlattal. A perrendi szabályok szerint a jogutód a jogelődjének a helyébe lép. Ez azt jelenti, hogy a kérelmező – jogelődje jogán és a halál pillanatában, anyagi jogi jogutódlással, majd perbeli jogutódlással – az alapper felperese. A jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, amiből az is következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot megilleti a vagyoni elégtétel iránti követelés. A Pevtv. sem tartalmaz olyan megszorító, korlátozó rendelkezést, amely szerint jogutódlás esetén, amennyiben nem egy jogutód lép a jogelőd helyébe, akkor több jogutód vagyoni elégtételhez való joga csökkent. A perjogi jogutódlás megállapításával a felperesi jogutód, jelen esetben a kérelmező 2005. július 18. napjától a jelenleg is folyamatban lévő per felperese. Ennek megfelelően, mint alapjogi sérelemnek az áldozata, a vagyoni elégtételre jogosult. A Kúria Pfv.III.21.108/2016/9. számú precedensképes ítélete és az Alkotmánybíróság 23/2018 (XII.28.) AB határozata felhívásával kiemelte: ezen alanyi joga korlátozásának törvényi alapja nincs, az elsőfokú bíróság jogértelmezése contra legem és egyben Alaptörvény-ellenes is. Az EJEB joggyakorlatában nincsenek olyan ítéletek, amelyek ezt a joggyakorlatot igazolnák.

[15] A kérelmezett a fellebbezésében kérte a végzés megváltoztatását és 1 248 600 forint vagyoni elégtételt meghaladóan a kérelem elutasítását.

[16] Előadta: nem vitatja, hogy a bírósági gyakorlat értelmében a kérelmező jogutódként érvényesítheti perbeli jogelődjét az ésszerű határidő túllépése folytán arányosan megillető vagyoni elégtétel. A jelen ügyben azonban a vagyoni elégtétel fizetésének egyéb feltételei nem álltak fenn. A jogutód 2025. szeptember 23-án vált féllé az eljárásban, a jogutód perbelépését engedélyező végzés jogerőre emelkedésével. 2022. augusztus 13. és 2025. szeptember 23. napja közötti 3732 napban sem a jogelőd, sem a jogutód nem volt fél az eljárásban, így a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése alapján erre az időszakra vagyoni elégtétel nem jár. Mindezen felül a hagyatékátadó végzés 2022. december 12. napján kelt, azonban a jogutódlást a kérelmező csak 2025. augusztus 27. napján jelentette be, ezért másodlagosan a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem számítható bele a jogerős hagyatékátadó végzést követő 30 napos türelmi időt követően a bejelentéséig eltelt 960 nap.

[17] Fenntartotta ezen felül, hogy a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti 67 nap nem vehető figyelembe a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján. A felfüggesztő végzésben a bíróság arra kötelezte a felet, így a kérelmező jogelődjét is, hogy jelentse be a bíróságnak a büntetőeljárás jogerős befejezését. A bíróság ugyanis csak ezt követően van abban a helyzetben, hogy tudomással bírjon arról, hogy az a feltétel, amelyre felfüggesztette az eljárást, már bekövetkezett. A fél jogelődje a bejelentési kötelezettségét mulasztotta el. Sértettként ismernie kellett a jogerős határozatot, meg kellett, hogy kapja, ezzel ellentétes kérelmezői nyilatkozat esetén a bizonyítási teher e tekintetben a kérelmezőt terheli.

[18] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzése az ellenérdekű fél általi fellebbezett részében helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Előadta, hogy mindenben helyes volt az elsőfokú bíróság levezetése, amikor a 2007. december 22. és 2008. február 27. között eltelt 67 napot nem vonta le az eljárás számított időtartamából. Felhívta: a perjogi jogutódlás tekintetében a Pevtv. szerinti sui generis alanyi jog, a kérelmező személyének nemzetközi egyezményben biztosított alapjogi sérelme miatti vagyoni elégtétel nem osztható, minden jogutódnak a személyek számától függetlenül azonos mértékben és feltételekkel alanyi jogon járó, az áldozati státusuk miatti kompenzáció. Az, hogy a jogutód által bejelentett jogutódlás ténye és a perbelépés szerint a bíróság elmulasztotta a félbeszakadás megtörténtének és a jogutódlások fellebbezhető végzéssel történő megállapítását, nem a kérelmező terhére eső mulasztás. A kérelmező terhére rótt – kimentett – mulasztás nem akadályozta a per folytatását, és az ítélet, időben történő meghozatalát.

[19] A kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzése az ellenérdekű fél általi fellebbezett részében helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta: a jogutódok perbelépésével a kártalanítás összege nem többszöröződik, a jogutódok, a jogelőd vonatkozásában eltelt időtartamra esetlegesen járó kártalanítási összegre együttesen tarthatnak igényt. A kérelmező által állítottakkal szemben az EJEB a határozataiban nem foglalt állást ebben a jogkérdésben.

A másodfokú bíróság döntése

[20] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelemnek 1 248 600 forint vagyoni elégtétel részében helyt adó rendelkezéseit, a fellebbezéseket pedig alaptalannak találta a következők szerint:

[21] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy nem vonta le per számított időtartamából a 2007. december 22. és 2008. február 27. közötti 67 napot.

[22] A levonás alapjaként hivatkozott Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el.

[23] Következtes abban a bírói gyakorlat, hogy a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján a vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásban is irányadó Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elvből következő az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróságnak az ellen-iratban általa megjelölt időtartamok figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeket vagy mulasztásokat hivatalból nem kell minősíteni és amennyiben azok a Pevtv. kérelmezett által nem hivatkozott valamely szakaszának megfelelnek, azon időtartamot akkor lehet figyelmen kívül hagynia, ha az adott jogszabályhelyre a kérelmezett hivatkozott. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2.) Ezért a levonást a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján nem lehetett vizsgálni, tehát ilyen irányú hivatkozás hiányában nem kellett azt értékelni, hogy a bíróság inaktivitása miatt a kérelmező jogelődjétől – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – elvárható volt-e kifogás benyújtása az eljárás elhúzódása miatt. Az eljárás felfüggesztése a bíró befolyásmentes, meggyőződése szerinti döntése, az emiatti időmúlás – még ha a felfüggesztést a kérelmező is kérte – nem a kérelmező érdekkörében merül fel és attól függetlenül nem tartozik a felfüggesztés a kérelmező érdekkörébe, hogy azt maga is kérte vagy hogy a felfüggesztő végzés ellen nem fellebbezett. (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.332/2024/2., Pkf.I.20.341/2024/2., Pkf.I.20.452/2024/2., Pkf.I.20.496/2024/2., Pkf.I.20.485/2024/2., Pkf.II.20.547/2024/2., Pkf.I.20.452/2024/2., Pkf.I.20.008/2025/2., Pkf.I.20.380/2025/2., Pkf.IV.20.114/2025/2.) Az pedig, hogy a bíróság érdekkörében jelentkező felfüggesztés miatti időmúlás az eljárás a fél bejelentésének elmaradása miatti folytatása okán tovább növekedett, nem hárítható a félre. Nem volt ugyanis alappal felvethető a kérelmező jogelődjének a bejelentés elmulasztásából eredő felelőssége, hiszen a büntetőeljárásban hozott határozat rá nézve rendelkezést nem tartalmazott, ezért olyan megállapítás nem tehető, hogy a jogerős határozatról a per alperesének a bejelentéséig egyáltalán értesült volna.

[24] Helytálló volt az elsőfokú bíróság jogi álláspontja a jogutódlás a vagyoni elégtétel összecszerűségére kiható értelmezésében is.

[25] Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott határozataiban az ítéltábla már számos alkalommal foglalkozott a vagyoni elégtételhez való jogosultsággal és az ahhoz kapcsolódó jogutódlással. Ennek kapcsán következetes és állandó értelmezést alkalmazott, amely során nem került ellentétbe a nem vagyoni sérelmek kompenzálását érintő bírósági gyakorlattal, valamint az észszerű idő sérelmének kompenzálásával kapcsolatos hazai alkotmánybírói és EJEB gyakorlattal sem.

[26] Az alapjogi jogsérelem miatti bírósági eljárás kezdeményezése nem a sérelmet elszenvedett személyéhez kötött. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. §-ának (1) bekezdésén alapuló személyiségi jogok akár élők közötti, akár halál esetére szóló jogutódlásának kizártságával szemben a személyiségi jognak nem minősülő észszerű időn belüli eljáráshoz való jog alapjogi sérelme esetén olyan jogszabályi rendelkezés nincs is, amely szerint az ezen alapuló igények személyhez kötődnek, ezért egyébként is az élők közötti és a halál esetére szóló anyagi jogi jogutódlás sem kizárt. Ebből következően azok a fellebbezésben felhívott bírósági döntések, amelyek a személyiségi jogok megsértése miatti igényekre vonatkoznak, a vagyoni elégtétel iránti ügyekben értelemszerűen nem lehetnek irányadók.

[27] A Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy vagyoni elégtétel jár a félnek, ha a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető joga sérül. A vagyoni elégtételhez való jog alapja, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama meghaladja a törvényben meghatározott észszerű időtartamot és annak érvényesítésére a fél jogosult. A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy amennyiben valamelyik fél a perbe annak későbbi szakaszában lép be, azonban a per

figyelembe vehető időtartama meghaladja annak észszerű időtartamát, úgy vagyoni igény érvényesítésére válik jogosulttá, függetlenül attól, hogy a perbeli részvételét követő időszak önmagában nem haladja meg a törvényi észszerű időtartamot.

[28] A vagyoni elégtétel intézményét a jogalkotó az EJEB Gázsó kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletében foglalt felhívás alapján, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 13. cikkében foglalt követelmény teljesítése érdekében vezette be a jogrendszerbe. Mivel a jogintézmény bevezetésére az Emberi Jogok Európai Egyezményének végrehajtása érdekében került sor, ezért a törvény alkalmazása során figyelemmel kell lenni az EJEB gyakorlatára is. Ugyanakkor a hatékony nemzeti szabályozás a tisztességes eljárás követelményének érvényesülése érdekében egymástól eltérő is lehet: az EJEB a Szaxon kontra Magyarország ügyben (no.54421/21.) a Pevtv. szabályozását és kialakított gyakorlatát kellően hatékonynak találta.

[29] Helyesen vette alapul mind az elsőfokú bíróság, mind a kérelmező, mind a kérelmezett, hogy a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak [az alapperben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 62. §-ának (3) bekezdése]. A perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jog-folytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra. Ezért a kérelmező érvényesíthette a perbeli jogelődjének perbeli részvételére eső időtartamára is a vagyoni elégtételt, de nem azért, mert a vagyoni elégtétel iránti követelés tekintetében következett be – anyagi jogi – jogutódlás, hiszen a jogelődöt ilyen követelés a halála időpontjában nem is illette meg, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. (Ez a levezetés jelenik meg a Debreceni Ítéltábla BDT2023. 4700 számon közzétett Pkf.II.20.032/2023/2. számú, valamint a Pkf.II.20.289/2023/2. számú határozataiban.) Ez alóli kivétel, hogy ha a jogutód nem lép a jogelőd helyébe, mert azt a perből nem bocsátják el, így nem következik be teljes alanycsere, úgy a jogutód csak a perbelépésétől jogosult vagyoni elégtételre (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.101/2024/2.).

[30] Ugyanakkor az előző értelmezést továbbgondolva: abban is állást kellett foglalni a bírói gyakorlatnak, hogy az eljárási többes jogutódlás esetén – az előzőek szerint nem vitatva, hogy a jogutód perbeli részvételétől az észszerű idő megsértése a saját sérelme – a jogelődöt megillető vagyoni elégtétel a jogutódokat együttesen vagy egészében külön személyenként illeti meg, utóbbi esetben voltaképpen megtöbbszörözve a vagyoni elégtétel összegét.

[31] A Pevtv. a jogutódlás tekintetében semmilyen szabályt nem tartalmaz, ezért több jogutódot megillető vagyoni elégtételre jogosultság meghatározása során a bíróságoknak tekintettel kellett lenni az Alaptörvény 28. cikkéből és a Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabálya értelmében a Pp. Preambulumából is következő iránymutatásokra, különösen a magánjogi jogviták tisztességes eljárás elvén nyugvó rendezésének és az anyagi jogok hatékony érvényre juttatásának az elismert céljára. Ennek során kiemelten kellett értékelni, hogy a jogalkotó a vagyoni elégtételt az igazságszolgáltatási tevékenység hatékonyságának ösztönzése, a bírósági polgári peres eljárások elhúzódásával szembeni hatékony jogorvoslat megteremtése céljából vezette be és egy olyan modellt alkotott, amely számszerűsíthetően az eljárás időtartamához és a jogosultak perbeli részvételéhez kapcsolta annak mértékét.

[32] A kérelmező jogelődje, 'kérelmező jogelődje' a napi 400 forint vagyoni elégtételre és nem napi 2X400 forint vagyoni elégtételre vált jogosulttá. A jogutód kérelmező észszerű időn belüli befejezéshez való joga személyében csak akkortól érvényesülhetett, amíg félként a perben részt vett, azt megelőzően csak a jogelődje perbeli részvétele okán lett jogosult vagyoni elégtételre. Az alapjogi sérelem ugyan nem osztható, azonban ezt a sérelmet a perbe lépéséig nem a kérelmező, hanem a jogelődje szenvedte el – azaz erre az időre nem az ő jogsérelmét kell kompenzálni, hanem a jogutódlás folytán jogosulttá vált a jogelődjének erre az időre járó vagyoni elégtételre. Az a jogkövetkezmény, hogy az eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kellett tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig részt vett volna, nem eredményezheti azt, hogy több vagyoni elégtételre lenne jogosult, mint amely jogelődjét összesen megillette volna. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy az eljárás elhúzódásáért felelős bíróság fizetési kötelezettsége nem attól függene, hogy hány fél részére okozott sérelmet, hanem hogy a sérelmet szenvedett félnek hány jogutódja van. Ha a perben részt vett félnek több jogutódja van, akkor az egyes jogutódok a perbelépésük engedélyezéséig nem a jogelődjüket megillető vagyoni elégtétel egészére, hanem erre az időszakra együttesen jogosultak arra a vagyoni elégtételre, amely jogelődjüket összesen megillette volna. A jogutódlás nem eredményezheti a jogszabály szerint járó vagyoni elégtétel megsokszorozódását (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.149/2025/2., Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.301/2025/2., Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.313/2025/2.).

[33] Nem mond ennek ellen az EJEB hivatkozott gyakorlata sem. Mint ahogy az elsőfokú bíróság is kifejtette: azon felhívott ügyekben, amelyek esetében az állam megállapodás keretében vállalt fizetési kötelezettséget a kérelmezők felé, a bíróság határozata csupán annyit tartalmaz, hogy az egyezséget a bíróság tudomásul vette, de a jogutódot megillető követelés általános szabályairól irányadó rendelkezéseket nem tartalmaz. Az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegére részletes, a kártérítés összegét előre is konkrétan meghatározhatóvá, kiszámíthatóvá tévő szabályozás nincs is, még annak figyelembevételével sem, hogy a bíróság törekszik a kártérítés összegére standardizált szabályok kialakítására. Az összecszerűség egyedi mérlegelése mellett ezért nem tehető olyan megállapítás, hogy az EJEB kötelezően a jogutódok számától függetlenül azonos mértékű jóvátétel ítélendő meg. A Pevtv. alapján megítélt vagyoni elégtétel összege a figyelembe vehető napok számának és a kormányrendeletben meghatározott konkrét napi tételnek a szorzata; ekként utóbbi esetben határozható meg egyértelműen, hogy a jogelődöt milyen mértékű vagyoni elégtétel illetné meg. Nem következik ellenkező eredmény a hivatkozott magyarországi bírósági és alkotmánybírósági gyakorlatból sem. A Kúria felhívott döntése egyrészt nem alapjogvédelmi, hanem személyiségvédelmi pénzbeli szankció jogutódlásában foglalt állást, másrészt nem is foglalkozott az összeg a jogutódok közötti megosztásával. Az Alkotmánybíróság pedig a tisztességes eljárás követelményét és ezzel kapcsolatban a bíróságokra irányadó értelmezési követelményeket elemezte, de nem érintette a jogutódlás kérdéskörét.

[34] A kérelmezettnek a jogutódlással kapcsolatos fellebbezési hivatkozása sem volt helytálló. Éppen az előzőekben részletezett jogfolytonosságból következően nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az időszakot, ami a jogelőd halála és jogutódlás jogerős megállapítása között eltelt, hiszen a jogutódlás alapján úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a jogutód vett volna részt. Az ellenkező értelmezés szembekerülne a vagyoni elégtétel szankció jogalkotási céljával, hiszen jogkövetkezmény nélkül maradna a félbeszakadással és a jogutódlással kapcsolatos időmúlás, holott a Pevtv. rendszerében a 2. §-ának (1) bekezdésében írt, az elsőfokú eljárás kezdőnapjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tartó számított időtartamban nincsenek vagyoni elégtételre alapot adó szünetek. Ugyanezért nincs jelentősége annak sem, hogy mikor jelentette be a kérelmező a hagyatékátadó végzéshez képest a jogutódlást. A

jogfolytonosságból következően ez az időszak mindvégig vagyoni elégtételre alapot adott, márpedig a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdésében meghatározott levonásra alapot adó okok értelemszerűen a vagyoni elégtételt csökkentik. Kétségtelen, hogy a kérelmező a jogutódlás jogerős megállapításától tarthat igényt a saját perbeli részvétele jogán a – teljes összegű – napi vagyoni elégtételre, ekként a késedelmes bejelentése nem a javára, hanem éppen a hátrányára változtatja a vagyoni elégtétel összegét, ezért az arra hivatkozás a kérelmezett oldaláról nem lehet eredményes.

[35] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintette, annak fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése és a Pp. 389. §-án keresztül alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[36] Sem a kérelmező, sem a kérelmezett fellebbezése nem volt eredményes, azonban a kérelmezett nem terjesztett elő másodfokú költség iránti igényt, a kérelmező pedig a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint a perrendi szabályoknak megfelelően csak a saját – eredménytelen – fellebbezésével kapcsolatban számított fel perköltséget, az ellenérdekű fél fellebbezésére tett észrevételében a felszámítás nem volt szabályszerű (a jogszabályi hivatkozás nélkül általánosságban előadott „marasztalja perköltségben” nem tekinthető annak, hiszen sem a költség összegét, sem a jogszabályi rendelkezésre utalást nem tartalmazza), ezért a másodfokú költségekről rendelkezni az ítéltáblának nem kellett.

[37] A Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint a saját fellebbezése után meghatározott fellebbezési illeték megfizetésére a kérelmező köteles a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdése által meghatározottak szerint. A kérelmezett fellebbezése után számított fellebbezési illeték pedig a kérelmezett személyes illetékmentességére tekintettel pedig a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. március 9.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró